

MÄNTSÄLÄN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSET

Hyväksytty: 8.12.2025 § 117 (Mäntsälän kunnanvaltuusto)

Voimaantulo 1.1.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1 LUKU	YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
1 §	Soveltamisala ja tavoite.....	3
2 §	Ympäristönsuojelumääräysten valvonta.....	3
3 §	Määritelmät.....	3
2 LUKU	JÄTEVEDET	4
4 §	Jätevesiverkoston ulkopuolisten jätevesijärjestelmien vähimmäissuojaetäisyydet.....	4
5 §	Jätevesien käsittely suuremmissa yksiköissä	5
6 §	Jätevesien käsittely viemäriverkoston ulkopuolella olevilla pohjavesi- ja ranta-alueilla	5
7 §	Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesun rajoitukset	5
8 §	Lumen vastaanottopaikat.....	6
3 LUKU	JÄTTEET	6
9 §	Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa.....	6
10 §	Jätevesilietteiden käyttö maanparannusaineena	7
4 LUKU	PÖLY JA HAJU ULKOTILOISSA	7
11 §	Rakennus-, kunnostus-, kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt sekä murskaus- ja louhintatyöt	7
5 LUKU	MELU JA TÄRINÄ ULKOTILOISSA	7
12 §	Tiedotusvelvollisuus	7
13 §	Ilmoitusvelvollisuus	8
14 §	Erityisen häiritsevä melu ja värinä yöaikaan.....	8
6 LUKU	MAATALOUS JA ELÄINTEN PITO	9
15 §	Lietelannan ja virtsan levitys	9
16 §	Eläinten ulkotarhojen ja harjoittelualueiden sijoittaminen	9
7 LUKU	POLTTOAINEET JA MUUT KEMIKAALIT	10
17 §	Polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytys	10
18 §	Öljy- ja polttoainesäiliöiden määräaikaistarkastukset	10
19 §	Käytöstä poistetun säiliön käsittely.....	10
8 LUKU	MUUT MÄÄRÄYKSET	10
20 §	Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	10
21 §	Tiedonantovelvollisuus.....	10
22 §	Siirtymäsäännökset	11
23 §	Ympäristönsuojelumääräysten rikkominen ja seuraamukset.....	11
24 §	Voimaantulo	11

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala ja tavoite

Ympäristönsuojelulain (527/2014) täytäntöön panemiseksi on Mäntsälän kunnassa noudatettava näitä ympäristönsuojelumääräyksiä. Määräykset ovat voimassa koko kunnan alueella, jollei muualla näissä määräyksissä toisin määrätä.

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista siten kuin ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:ssä on säädetty.

Ympäristönsuojelumääräyksiä noudatetaan muiden määräysten ohella ja tarvittaessa niiden kanssa samanaikaisesti. Tällaisia kunnallisia määräyksiä ovat muun muassa rakennusjärjestys, jätehuoltomääräykset sekä eräiltä osin kaavamääräykset. Muita huomioitavia määräyksiä ovat esimerkiksi vesioikeuden antamat vedenottamoiden suoja-alue määräykset. Tällöin määräyksistä noudatetaan parempaan ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä.

2 § Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Määräysten noudattamista valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Mäntsälän kunnassa toimii Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta.

3 § Määritelmät

Asemakaava-alueilla tarkoitetaan alueita, joilla on voimassa alueidenkäyttölain mukainen asemakaava.

Taajaan rakennetuilla alueilla tarkoitetaan asemakaava-alueita sekä niiden ulkopuolisia vakituisen tai vapaa-ajan asutuksen asutuskeskittymiä. Rajauksena käytetään Suomen ympäristökeskuksen tuottamaa taajamarajausta. Rajaus löytyy osoitteesta: <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi> (taajamat) ja yleispiirteisesti liitekartasta 1.

Pohjavesialueilla tarkoitetaan luokiteltuja vedenhankintaa varten tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Pohjavesialuerajaukset löytyvät Mäntsälän karttapalvelusta (<https://mantsala.karttatiimi.fi>) ja liitekartasta 2.

Vesistöllä tarkoitetaan järveä, lampea, jokea, puroa ja muuta luonnollista vesialuetta sekä tekojärveä, kanavaa ja muuta vastaavaa keinotekoisia vesialuetta; vesistönä ei kuitenkaan pidetä noroa, ojaa ja lähdetä.

Ranta-alueilla tarkoitetaan keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta mitattuna enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä olevia alueita.

Valtaojalla tarkoitetaan kaivettua avouomaa, jonka tarkoituksena on kerätä kuivatusalueen piiri-, sarka- ja salaojista tulevat vedet sekä yläpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet ja johtaa ne pois kuivatusalueelta.

Norolla tarkoitetaan sellaista puroa pienempää vesiuomaa, jonka valuma-alue on vähemmän kuin kymmenen neliökilometriä ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä, eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista.

Harmailla jätevesillä tarkoitetaan sellaisia kiinteistöllä syntyviä jätevesiä, jotka eivät sisällä käymäläjätteitä. Tällaisia jätevesiä ovat esimerkiksi tiski-, siivous- ja peseytymisvedet.

Vähäisellä jätevesimäärällä tarkoitetaan vesimäärää kohteissa, joissa syntyvän jäteveden määrä on vähäinen, jätevedet eivät sisällä käymäläjätteitä eivätkä ne vaaranna ympäristöä. Kiinteistöön kuuluvissa rakennuksissa ei ole mitään seuraavista:

- Vesikäymälä
- Lämminvesivaraaja
- Suihku, kylpyamme tai vastaava
- Painevettä käyttävä laite kuten pyykinpesukone, astianpesukone tai vastaava

2 LUKU JÄTEVEDET

4 § Jätevesiverkoston ulkopuolisten jätevesijärjestelmien vähimmäissuojaetäisyydet

Jätevesien käsittelyjärjestelmän sekä puhdistetun jäteveden purkupaikan sijainnin kiinteistöllä tulee noudattaa seuraavia vähimmäissuojaetäisyyksiä taulukossa mainituista kohteista. Etäisyydet riippuvat tontin ja sen lähiympäristön olosuhteista sekä siitä, onko vesikäymäläjätevedet sisällytetty muiden jätevesien joukkoon.

Kohde	Vähimmäisetäisyys (m)
Talousvesikaivo tai lämpökaivo *)	
- huonosti läpäisevä maaperä	20 – 50
- hyvin läpäisevä maaperä	30 – 50
Vesistö	20
Tie, tontin raja **)	5
Suojakerros ylimmän pohjavedenpinnan yläpuolella	
- maasuodatuksessa	0,25 – 0,5
- imeytyksessä	1,00 – 2,00

*) Jätevesien käsittelyjärjestelmän ja puhdistetun jäteveden purkupaikka on sijoitettu pohjaveden virtausuunta ja maaston topografiset ominaisuudet huomioon ottaen talousvesikaivon tai lämpökaivon alapuolelle.

**) Tarvitaan lupa naapurilta tai tienpitäjältä vesien johtamiseen esimerkiksi rajaojaan ja vesistä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kiistatilanteessa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee vesien johtamista koskevan asian vesilain 5 luvun 5 § mukaisesti. Etäisyydestä voidaan poiketa, jos naapuri antaa suostumuksensa.

5 § Jätevesien käsittely suuremmissa yksiköissä

Jätevesien käsittelyjärjestelmällä, joka ei edellytä ympäristönsuojelulain 27 §:n nojalla ympäristölupaa, mutta asukasvastineluku on yli 20, on oltava nimetty jätevesijärjestelmän asianmukaisesta käytöstä ja huollosta vastaava henkilö.

6 § Jätevesien käsittely viemäriverkoston ulkopuolella olevilla pohjavesi- ja ranta-alueilla

Pohjavesialueilla jätevesijärjestelmien tulee olla rakenteiltaan tiiviitä. Vesikäymäläjätevesien johtaminen tai imeyttäminen pohjavesialueelle on kielletty, vaikka jätevedet olisi puhdistettu. Harmaiden vesien imeyttäminen pohjavesialueelle on kielletty, vaikka jätevedet olisi puhdistettu. Harmaat vedet on kuitenkin mahdollista johtaa pohjavesialueelle muuten paitsi imeyttämällä puhdistuksen jälkeen.

Vesikäymäläjätevesien johtaminen tai imeyttäminen ranta-alueelle on kielletty, vaikka jätevedet olisi puhdistettu. Vesikäymälän rakentaminen ranta-alueella sijaitsevaan vapaa-ajanasuntoon on kielletty.

Jätevesien käsittelyjärjestelmät tulee mahdollisuuksien mukaan toteuttaa ja sijoittaa siten, että keskimäärin kerran 50 vuodessa esiintyvän ylimmän tulvakorkeuden (HW_{50}) aikana puhdistamattomat jätevedet eivät pääse suoraan vesistöön. Jätevesien jako- tai imeytysputkistot tulee sijoittaa 1,5 metriä vuotuisen keskivedenpinnan (MW) yläpuolelle.

Suunniteltaessa ja toteutettaessa uutta tai muuttaessa olemassa olevaa jätevesijärjestelmää pohjavesi- tai ranta-alueelle, tulee järjestelmän puhdistustason olla sellainen, että jätevesistä ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee

- orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia
- kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja
- kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia

verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Jätevesien käsittelyvelvoitteet eivät koske näiden määräysten 3 §:ssä määriteltyjä vähäisiä jätevesiä. Vähäisiäkään vesiä ei saa kuitenkaan johtaa suoraan vesistöön.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesun rajoitukset

Pohjavesialueilla sijaitsevilla kiinteistöillä ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla. Pesuvedet tulee johtaa hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta jätevesiviemäriin tai muuhun ympäristönsuojelulainsäädännön ja ympäristönsuojelumääräysten vaatimukset täyttävään jätevesien käsittelyjärjestelmään.

Ammattimainen tai laajamittainen ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu kiinteistöllä on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla. Pesuvedet tulee johtaa hiekan- ja öljynerotuskaivojen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun erikseen hyväksyttyyn käsittelyyn.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden satunnainen (ei ammattimainen tai laajamittainen) pesu muilla kuin liuotinpesuaineilla on pohjavesialuetta lukuun ottamatta sallittu myös muualla kuin tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, mikäli pesuvedet voidaan johtaa jätevesi- tai hulevesiviemäriin tai imeyttää maahan siten, ettei niistä aiheudu haittaa naapureille tai ympäristölle.

8 § Lumen vastaanottopaikat

Lumen vastaanottopaikkojen sijoittaminen pohjavesialueille sekä ranta-alueille ja vesistöön on kielletty.

Lumen vastaanottopaikan toiminnasta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa eikä roskaantumista. Lumen sijoituspaikka on siivottava lumien sulamisen jälkeen.

3 LUKU JÄTTEET

9 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Maarakentamisessa voidaan käyttää puhtaita mineraalisia ja muita käyttötarkoitukseen soveltuvia jäte-eriä kertaluontoisesti vähäisessä määrin korvaamaan luonnonaineksia ilman ympäristölupaa. Tällaisia ovat esimerkiksi betoni-, tiili- ja asfalttimurske, sekä rengasrouhe. Määräys koskee ainoastaan sellaista pienimuotoista ei-ammattimaista ja ei-laitosmaista jätteen hyödyntämistä, mikä ei edellytä ympäristölupaa eikä hyödyntämiseen sovelleta eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annettua valtioneuvoston asetusta (ns. MARA-asetus, 843/2017). Toimenpiteen suorittajan on oltava selvillä jäte-erien puhtaudesta ja haitattomuudesta.

Jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista.

Mineraaliperäisen tai muun käyttötarkoitukseen soveltuvan jätteen hyödyntäminen on mahdollista seuraavin edellytyksin:

- materiaali ei sisällä ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, eikä aiheuta muutakaan haittaa tai vaaraa ympäristölle eikä roskaantumista
- materiaali ei sisällä betoniterästä (betonijäte)
- materiaali on murskattu käyttötarkoitukseen sopivaksi
- sijoituspaikka ei ole pohjavesialueella eikä tulvavaara-alueella ja etäisyys kaivoon ja vesistöön on vähintään 30 metriä
- jätteen sijoittamiselle on kiinteistön omistajan ja haltijan hyväksyntä ja
- jäte peitetään riittävän paksulla pintakerroksella.

Kiinteistön omistajan tai haltijan vaihtuessa jätteen käytöstä maarakentamisessa on annettava tieto uudelle omistajalle tai haltijalle.

10 § Jätevesilietteiden käyttö maanparannusaineena

Yhdyskuntajätevesilietteen sekä alueellisten jätehuoltomääräysten 37 § mukaisesti omatoimisesti käsiteltyjen lietteiden käyttö maanparannusaineena on kielletty pohjavesialueella.

4 LUKU PÖLY JA HAJU ULKOTILOISSA

11 § Rakennus-, kunnostus-, kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt sekä murskaus- ja louhintatyöt

Rakennusten julkisivujen ja ulkotiloissa suoritettavien rakenteiden tai esineiden hiekkapuhallus-, maalaus- ja muiden kunnostustöiden yhteydessä on huolehdittava siitä, että toiminnasta aiheutuva pöly, liuotinhöyryt tai muut vastaavat päästöt eivät aiheuta kohtuutonta haittaa kiinteistön asukkaille tai naapureille taikka ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Murskaus- ja louhintatöissä porauslaitteet ja murskausyksiköt on varustettava riittävän tehokkailla pölynestolaitteilla. Murskauslaitteistot on pyrittävä sijoittamaan siten, että ympäröivät varastokasat ja rakennelmat rajoittavat melun leviämistä.

Kulkuväylien, pihojen ja muiden alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotöiden aiheuttamaa pölyämistä on estettävä kastelemalla tai muulla yhtä tehokkaalla tavalla. Taaiaan asutuilla alueilla puhaltimien käyttö hiekoitushiekan poistamiseen on kielletty.

Melua tai tärinää aiheuttavissa kunnostustöissä on lisäksi huomioitava mitä 5 luvussa määrätään.

5 LUKU MELU JA TÄRINÄ ULKOTILOISSA

12 § Tiedotusvelvollisuus

Erityistä melua tai tärinää aiheuttavien toimintojen ja tapahtumien järjestäjien on kirjallisesti tiedotettava toimenpiteestä tai tapahtumasta melun tai tärinän vaikutuspiirissä oleville asukkaille, hoito- ja oppilaitoksille sekä muille sellaisille kohteille, joille saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä. Tiedotus on tehtävä viimeistään 1- 5 vuorokautta ennen tapahtumaa tai toimenpiteeseen ryhtymistä. Tiedotusvelvollisuus ei koske sellaisia toimenpiteitä ja töitä, jotka eivät ole etukäteen tiedossa. Tiedottamisvelvollisuus koskee myös toimintoja, joista ei ympäristönsuojelumääräysten nojalla tarvitse tehdä meluilmoitusta.

13 §**Ilmoitusvelvollisuus**

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toimenpiteestä tai tapahtumasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä seuraavista toiminnoista:

1. louhinta, murskaus ja lyöntipaalaus sekä niihin liittyvä erityistä melua tai tärinää aiheuttavia työvaiheita sisältävä oheistyö, jota tehdään arkisin klo 7.00 – 18.00 ja jonka yhteiskesto on enintään 10 työpäivää
2. ammattimainen purkaminen, korjaaminen tai niihin rinnastettava tilapäinen työ, jossa erityistä melua tai tärinää aiheuttavia työvaiheita tehdään arkisin klo 7.00 – 22.00, ja jossa erityistä melua tai tärinää aiheuttavien työvaiheiden yhteiskesto on enintään 10 työpäivää
3. tilapäinen ulkoilmakonsertti, urheilu-, hui- tai näytöstilaisuus tai muu suuri yleisötapahtuma, joka järjestetään torilla, urheilukentällä tai muussa yleisökäyttöön tarkoitettussa paikassa ja jossa käytetään äänenvahvistimia klo 7.00 – 22.00. Moottoriurheilukilpailuista tulee kuitenkin tehdä ilmoitus.
4. yksipäiväinen lentonäytös, joka järjestetään klo 7.00 – 22.00 välisenä aikana
5. ilotulitus.

Edellä mainittujen aikojen ulkopuolella tapahtuvasta erityistä melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

14 §**Erityisen häiritsevä melu ja tärinä yöaikaan**

Erityisen häiritsevää tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö sekä muut erityisen häiritsevää tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavat toiminnot on kielletty asuntojen ja muiden sellaisten kohteiden läheisyydessä, joille melusta tai tärinästä saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä, yöaikaan klo 22.00 – 7.00.

Edellä mainittu ei koske

1. liikenneväylien, yleisten paikoitusalueiden, liikenteen ohjauslaitteiden ja liikunta- paikkojen kunnossa- ja puhtaanapitotöitä, mikäli työn suorittamista on liikenneturvallisuuden, liikenteen sujuvuuden tai muusta syystä pidettävä välttämättömänä
2. vesijohto-, jätevesi-, sähkö-, puhelin-, kaasujohto- ja muun sellaisen verkoston kiireellisiä korjaustöitä

3. vaikeiden lumiolosuhteiden vallitessa yksityisten kulkuväylien ja paikoitusalueiden kunnossa- ja puhtaanapitotöitä, lukuun ottamatta lumen kuormausta ja pois kuljetusta
4. maa- ja metsätalouteen liittyviä olosuhteiden vuoksi välttämättömiä töitä
5. jätteiden keräämistä jätehuoltoviranomaisen hyväksymään aikaan
6. poikkeuksellisista tilanteista johtuvia töitä, jos ne ovat suuremman vahingon välttämiseksi tarpeen
7. toimintaa, jota koskevassa ympäristönsuojelulain 118 §:n perusteella tehdyssä päätöksessä määrätään toisin.

6 LUKU MAATALOUS JA ELÄINTEN PITO

15 § Lietelannan ja virtsan levitys

Karjan lietalannan ja virtsan levittäminen on lähtökohtaisesti kielletty pohjavesialueilla, ellei siihen myönnetä poikkeusta. Ympäristölupakohteissa karjan lietalannan ja virtsan levittäminen arvioidaan ja määritetään tarkemmin ympäristöluvan ehdoissa.

16 § Eläinten ulkotarhojen ja harjoittelalueiden sijoittaminen

Uusien tuotantoeläinten ulkotarhan tai harjoittelalueen sijainnin kiinteistöllä tulee noudattaa seuraavia tontin ja sen lähiympäristön olosuhteista riippuvia vähimmäis-suojaetäisyyksiä:

Kohde	Vähimmäisetäisyys (m)
Talousvesikaivo tai lämpökaivo	30 – 100
Vesistö *)	20 – 50
Valtaoja, noro tai lähde	10 – 50

*) Ulkotarhoja ja harjoittelalueita ei saa sijoittaa tulvanalaisille alueille, eikä voimakkaasti viettäville rannoille.

Määräystä sovelletaan säännöllisesti ulkoilevien tuotantoeläinten, kuten hevosten ja lampaiden ulkotarhoihin ja harjoittelalueisiin. Määräystä ei sovelleta laitumiin eikä esimerkiksi lemmikkien piha-aitauksiin.

Eläinten ulkotarhoista ja harjoittelualueilta tulee poistaa lanta säännöllisesti asianmukaiseen, tiiviiseen lantavarastoon. Pintamaa ja rakenteet on uusittava tarvittaessa.

7 LUKU POLTTOAINEET JA MUUT KEMIKAALIT

17 § Polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytys

Kemikaalien varastointi, säilytys ja käsittely tulee järjestää kiinteistöllä siten, että niiden pääsy viemäriin, maaperään, pintaveteen, pohjaveteen ja muuhun ympäristöön on estetty. Pohjavesi- ja ranta-alueilla uudet polttoaine- ja kemikaalisäiliöt on sijoitettava maan päälle tai sisätiloihin.

18 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden määräaikaistarkastukset

Kaikki öljysäiliöt tulee kiinteistön haltijan tai omistajan toimesta tarkastuttaa valtuutetulla tarkastajalla vähintään kerran kymmenessä vuodessa tai tarkastuksella todetun kuntoluokituksen mukaisesti. Pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset säiliöt tulee tarkastuttaa annettujen säädösten mukaisesti. Tarkastuksesta on laadittava tarkastuspöytäkirja, joka on säilytettävä ja pyydettyessä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle.

19 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

Käytöstä poistetut öljy-, polttoaine- ja kemikaalisäiliöt on puhdistettava tarkastusliikkeen toimesta. Sekä säiliöt että puhdistuksessa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Käytöstä poistetut maanalaiset säiliöt on kaivettava ylös.

Säiliötä ei tarvitse poistaa, mikäli se on ennen ympäristönsuojelumääräysten voimaantuloa (Mäntsälä 1.11.2002) asianmukaisesti puhdistettu ja täytetty hiekalla tai muulla hyväksyttävällä aineella sortumisvaaran ehkäisemiseksi sekä huolehdittu siitä, ettei putoamisvaaraa säiliöön ole. Säiliöiden täyttö- ja ilmaputket on kuitenkin poistettava.

Kiinteistön haltijan tai omistajan vaihtuessa maahan jätetystä säiliöstä on annettava tieto uudelle haltijalle tai omistajalle.

Mikäli maaperässä havaitaan öljyä, polttoainetta tai muuta kemikaalia, siitä on ilmoitettava pelastuslaitokselle sekä kunnan ja valtion ympäristönsuojeluviranomaiselle.

8 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

20 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää yksittäistapauksessa luvan poiketa näistä määräyksistä. Poikkeamisesta ei saa aiheutua näiden määräysten tavoitteiden syrjäytymistä. Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamishakemuksen käsittelystä peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu.

21 § Tiedonantovelvollisuus

Kiinteistön haltijan tai omistajan, alueen käyttäjän, toiminnan harjoittajan tai järjestäjän on annettava pyydettyä kunnan valvontaviranomaiselle valvontaa varten tarpeelliset tiedot ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta sekä toimenpiteistä, laitteista ja suunnitelmista, joilla on tarkoituksena ehkäistä ja torjua ympäristön pilaantumista siten kuin näissä määräyksissä erikseen määrätään.

22 § Siirtymäsäännökset

Näiden ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa olemassa oleva jätevesijärjestelmä, jonka toiminnasta ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, täytyy muuttaa vastaamaan 6 §:ssä asetettuja vaatimuksia vasta kun kiinteistöllä tehdään korjaus- tai muutostöitä.

Näillä korjaus- ja muutostöillä tarkoitetaan

- töitä, jotka ovat verrattavissa rakennuksen rakentamiseen
- jätevesijärjestelmän rakentaminen, uusiminen tai muuttaminen olennaisesti, sekä
- toimenpiteitä, joissa vaaditaan 1.1.2025 alkaen rakentamislain mukainen rakentamislupa tai rakentamishanke, johon rakennusjärjestyksen määräyksen mukaisesti tulee hakea rakentamislupa.

Jätevesijärjestelmä tulee kuitenkin saattaa noudattamaan 6 §:n mukaisia vaatimuksia viimeistään 10 vuoden kuluttua näiden ympäristönsuojelumääräysten voimaantuloa.

23 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkominen ja seuraamukset

Näiden määräysten rikkomisen tai laiminlyönnin pakkokeinoista ja seuraamuksista säädetään ympäristönsuojelulain 18 luvussa.

Ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1–4 §:ssä ja ympäristönsuojelulain rikkomisesta ympäristönsuojelulain 225 §:ssä.

24 § Voimaantulo

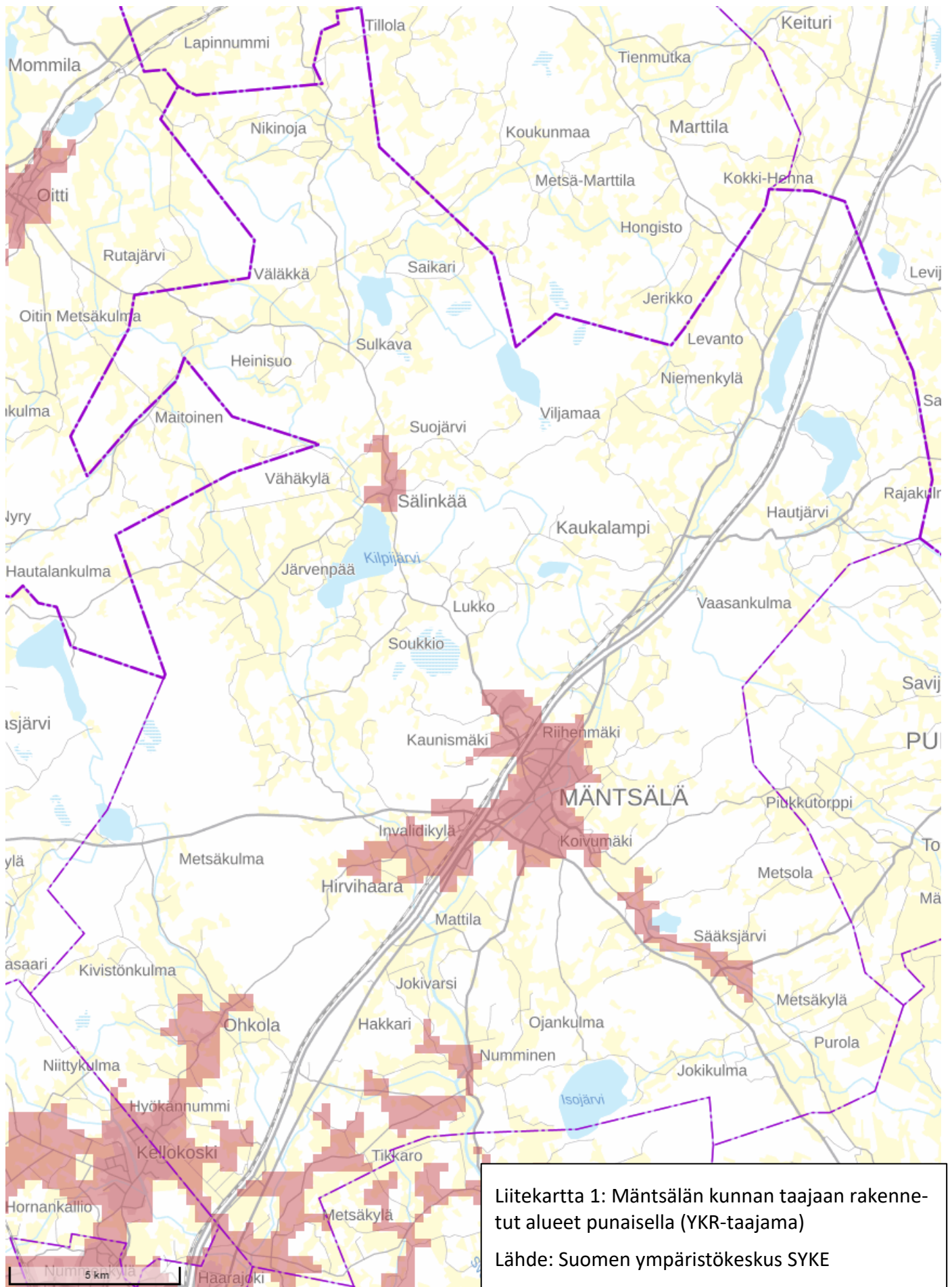
Nämä ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan 1. päivänä tammikuuta 2026. Näillä määräyksillä kumotaan Mäntsälän kunnanvaltuuston 23.9.2002 §55 hyväksymät ympäristönsuojelumääräykset.

LIITELUETTELO

Liitekartta 1, Mäntsälän kunnan taajaan rakennetut alueet

Liitekartta 2, Mäntsälän kunnan pohjavesialueet

Mäntsälän ympäristönsuojelumääräysten perustelut

Liitekartta 1: Mäntsälän kunnan taajaan rakennetut alueet punaisella (YKR-taajama)

Lähde: Suomen ympäristökeskus SYKE

MÄNTSÄLÄN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

Näissä perusteluissa on käytetty säädösaineistona pääasiassa ympäristönsuojelulakia (YSL 527/2014). Lisäksi on käytetty ympäristönsuojelulain esitöitä, kuten hallituksen esitystä ympäristönsuojelulaiksi ja sen yksityiskohtaisia perusteluja (HE 241/2013 vp). Osa perusteluista perustuu yleiseen soveltamiskäytäntöön sekä yleiseen ympäristönsuojelutietoon ja -kokeemukseen.

1 § Soveltamisala ja tavoite

Kunnalla on mahdollisuus antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino, jonka tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön hajapäästöluonteista pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Ympäristönsuojelumääräyksillä täsmennetään ja tarkennetaan ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten tulkintaa kunnan paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Määräykset täydentävät osaltaan lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia.

YSL 202 §:n 2 momentin mukaisesti ympäristönsuojelumääräykset eivät voi koskea:

- luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa;
- 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa;
- 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita;
- 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä;
- puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Määräykset voivat YSL 202 §:n 3 momentin mukaisesti koskea:

- toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai värinän torjuntaa;
- toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, teko-lammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
- vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla määräysten valmistelussa on kiinnitetty huomiota Mäntsälän paikallisiin olosuhteisiin, joita ovat mm. lukuisat pienet järvet ja muut vesistöt, pohjavesialueet ja maaperäolosuhteet. Myös kunnan yhdyskuntarakenne, jolle on tyypillistä vahva asemakaavoitettu kirkonkylä ja laaja maaseutumaisten kylien verkosto sekä laajat maa- ja metsätalousalueet, on otettu huomioon määräysten valmistelussa.

Yhtenä paikallisiin olosuhteisiin perustuvana tavoitteena ympäristönsuojelumääräyksiä valmisteltaessa on ollut kunnan alueella sijaitsevien vesistöjen tilan parantamisen edistäminen alueellisen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa 2022-2027 asetettu tavoite on, että vesienhoitoalueen vesistöissä olisi saavutettu hyvä tila vuoteen 2027 mennessä. Vesiensuojelun toimenpiteitä tulee kohdistaa erityisesti niihin vesistöihin, joissa hyvää tilaa ei ole saavutettu. Mäntsälän luokitelluista järvistä ja joista Keravanjärveä ja Suojärveä lukuun ottamatta yksikään ei ole hyvässä ekologisessa tilassa, ja myös Keravanjärven ja Suojärven tilan säilyminen on uhattuna ilman toimenpiteitä. Vesienhoitosuunnitelman mukaan ravinnekuormitusta tulisi merkittävästi vähentää koko vesienhoitoalueella, jotta vesienhoidon tavoitteet voitaisiin saavuttaa (Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma 2022-2027, Uudenmaan vesiensuojelun toimenpideohjelma 2022-2027, Mäntsälän järviraportti 2020, vesi.fi). Mäntsälässä merkittävimmät pintavesiä kuormittavat tekijät ovat maatalous, haja- ja loma-asutuksen jätevedet, vesistöjen sisäinen kuormitus sekä metsätalous. Näissä ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu vesistöjen ravinnekuormituksen vähentämiseksi määräyksiä mm. erilaisten toimien ja rakennelmien, kuten eläinten ulkotarhojen ja haja-asutuksen jätevesijärjestelmien, suojaetäisyyksistä vesistöihin sekä jätevesien käsittelystä ranta-alueilla.

Pohjavesien osalta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa tunnistetut yleisimmät riskit luokiteltujen pohjavesialueiden pohjaveden laadulle liittyvät Mäntsälässä liikenteeseen ja tienpitoon, asutukseen ja maankäyttöön, vaarallisten aineiden kuljetuksiin, maatalouden päästöihin sekä pilaantuneisiin maa-alueisiin. Näihin ympäristönsuojelumääräyksiin on sisällytetty sellaisia pohjavesialueita koskevia määräyksiä, joilla voidaan vähentää pohjavesiin kohdistuvia riskejä siltä osin kuin se ympäristönsuojelumääräysten puitteissa on mahdollista. Määräykset koskevat mm. polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilyttämistä, jätevesien käsittelyä sekä jätevesilietteiden ja lietelannan käyttöä maataloudessa.

Ympäristönsuojelulain lisäksi muussa ympäristönsuojelulainsäädännössä, samoin kuin muun lainsäädännön sektoreilla on ympäristön pilaantumisen ehkäisyyn liittyviä säännöksiä. Tällaisia säännöksiä on mm. rakentamislaisissa, jätelaisissa, vesilaisissa sekä terveydensuojelulaisissa. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset ovat lakeja ja asetuksia alemmanasteinen normi, joten ne eivät voi olla ristiriidassa ylemmänasteisten normien kanssa.

Ympäristönsuojelumääräys syrjäytyy, jos myöhemmin annetaan ylemmänasteinen normi samasta asiasta. Määräys ei voi siten lieventää esim. ilman- ja vesiensuojelun asettamia päästönormeja ja toisaalta niiden kiristämiseksi on osoitettava riittävät paikalliset olosuhteista johtuvat perusteet.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädöshierarkiassa samantasoisia muiden kunnallisten määräysten kanssa. Koska ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee niissä mahdollisesti annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä noudattaa, vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnan määräyksessä. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty siihen, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen tulisi.

Kunnan viranomaisten tulee lupa-asiaa ratkaistaessa, kaavamääräystä antaessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon, mitä ko. asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä määrätty siten, ettei päätösten ja määräysten välillä ole ristiriitaa.

2 § Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseksi määrätty toimielin. (YSL 22 §)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaa, lukuun ottamatta hallintopakon käyttämistä, viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa säädetään.

3 § Määritelmät

Taajaan rakennetun alueen määritelmänä käytetään tilastollisen taajaman määritelmää. Suomen ympäristökeskus SYKE ylläpitää ajantasaisia taajamakarttoja. Taajamarajaukset ovat nähtävissä esimerkiksi paikkatietoikkuna-sivustolla, ja rajausten muuttuessa kartat myös päivittyvät sivustolle. Taajaan rakennetuilla alueilla rajoitetaan terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja viihtyisyyden parantamiseksi puhaltimien käyttöä hiekoitushiekan poistamisessa.

Pohjavesialueiden määrittämisestä säädetään laissa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004). Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kartoittanut ja luokitellut Mäntsälän kunnan alueella sijaitsevat pohjavesialueet. Mäntsälän kunnan alueella on 14 luokiteltua pohjavesialuetta. Kunnan pohjavesialueet ovat varsin pieniä, ja vain muutama pohjavesialue on antoisuudeltaan riittävä yhdyskuntien vedenhankintaan. Pohjavesialueiden pilaantumisriskin vuoksi erityisiä määräyksiä annetaan kunnan vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintakäyttöön soveltuvilla pohjavesialueilla. Määräykset koskevat talousjätevesien käsittelyä, ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesua, lumen vastaanottoaikkojen sijoittamista, jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa, jätevesilietteiden käyttöä, karjan lietelannan ja virtsan levittämistä sekä polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytystä. Määräyksillä pyritään turvaamaan pohjavesialueiden vedenhankintakäyttö myös tulevaisuudessa. Pohjavesialueiden rajaukset näkyvät Mäntsälän karttapalvelussa, ja rajausten muuttuessa ne päivittyvät myös karttapalveluun.

Vesistön määritelmänä käytetään vesilain 3 §:n mukaista määritelmää (vesilaki 587/2011).

Ranta-alueilla tarkoitetaan vesiensuojelun kannalta tärkeitä alueita. Ranta-alueeksi katsotaan 100 metrin päähän vesistön keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta ulottuva alue. Määritelmä vastaa ympäristönsuojelulain 156 a §:n mukaista ranta-alueen määritelmää. Ranta-alueilla annetaan määräyksiä vesiensuojelun tavoitteiden saavuttamiseksi. Ranta-alueita koskevat määräykset koskevat jätevesien käsittelyä, lumen vastaanottoaikkojen sijoittamista sekä polttoaine- ja kemikaalisäiliöiden sijoittamista. Osaan määräyksistä sisältyy myös muu, erikseen määritelty suojaetäisyys vesistöön.

Valtaojan määritelmänä käytetään valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 3 §:n mukaista määritelmää (1250/2014).

Noron määritelmänä käytetään vesilain 3 §:n mukaista määritelmää (vesilaki 587/2011).

Jätevesien käsittelyä koskevien määräysten selventämiseksi on määritelty myös harmaat jätevedet sekä kohteet, joissa syntyvän jätevesimäärän katsotaan olevan vähäinen.

2 LUKU JÄTEVEDET

Haja-asutuksen jätevedet sisältävät runsaasti ravinteita, ulostemikrobeja ja orgaanista ainesta. Hajajätevedet ovat merkittävä pintavesien kuormituslähde sekä mahdollinen tilan heikentäjä koko Uudellamaalla. Lisäksi ne aiheuttavat riskin pohjavesien laadulle. (Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022-2027)

Kunnan yleisiä ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia (YSL 202.3 k.1). Pykälän esitöiden mukaan määräykset voisivat koskea jätevesien puhdistusmenetelmiä tai etäisyysvaatimuksia tietyn vesistön ranta-alueella, ajoneuvojen pesun rajoittamista tietyillä alueilla ja öljynerotuskaivojen edellyttämistä pesupaikoilla sekä muita vastaavan tapaisia seikkoja (HE 84/1999 vp, 19 §:n yksityiskohtaiset perustelut).

Kunnan yleiset ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. (YSL 202.3 k.4)

Ympäristönsuojelulain mukaan kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että talousjätevesien käsittelyä varten kiinteistöllä on kohteeseen soveltuva jätevesien käsittelyjärjestelmä. Käsittelyjärjestelmän soveltuvuutta arvioitaessa otetaan huomioon kiinteistön käytön aiheuttama käsittelemättömästä jätevedestä aiheutuva kuormitus, ympäristön pilaantumisen vaara ja muun jätevesijärjestelmän ominaisuudet, kiinteistön sijainti vesistön tai meren läheisyydessä tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella ja muut ympäristöolosuhteet. Kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmä on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä määritetty perustason puhdistusvaatimus täyttyy (YSL 156 §). Kiinteistön jätevesijärjestelmän on kuitenkin täytettävä perustaso ankarampi puhdistusvaatimus, jos siitä muualla laissa säädetään tai lain nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan antaa 202 §:n nojalla perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia, jos ne ovat välttämättömiä paikallisten ympäristöolosuhteiden vuoksi (156 c §)

Valtioneuvoston asetuksella 157/2017 säädetään ohjeellisesta puhdistustasosta, joka talousjätevesien puhdistuksella tulisi saavuttaa, jos kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan perustason puhdistusvaatimusta ankarampi vaatimus. Asetuksen 4 §:n mukaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 c §:ssä tarkoitettu ohjeellinen puhdistustaso on sellainen, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

4 § Jätevesiverkoston ulkopuolisten jätevesien käsittelyjärjestelmien vähimmäissuojaetäisyydet

Ympäristön pilaantumisen ja pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi on perusteltua määrätä jätevesien käsittelyjärjestelmän ja puhdistetun jäteveden purkupaikan vähimmäissuojaetäisyyksistä kohteisiin, jotka ovat muun muassa talousveden laadun turvaamisen ja naapurille mahdollisesti kohdistuvien haittojen kannalta tärkeitä.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän ja puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamiseen soveltuvan paikan löytäminen kiinteistöllä edellyttää kuitenkin, että asiantunteva suunnittelija käy aina paikan päällä selvittämässä ja arvioimassa tontin ja sen lähiympäristön olosuhteet. Asiantuntija-arvioinnissa tulee ottaa huomioon mm. maa- ja kallioperän ominaisuudet, pohjavesiolosuhteet, kasvusto, ilmastolliset tekijät sekä maankäytön muodot ja intensiteetti.

Määrätyt etäisyydet ovat vähimmäisuojaetäisyyksiä, joita suurempia suojaetäisyyksiä voidaan ympäristön pilaantumisen ja pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi tapauskohtaisesti tarvita, eikä etäisyyksiä tule esimerkiksi käyttää sellaisenaan uuden jätevesien käsittelyjärjestelmän tai puhdistetun jäteveden purkupaikan suunnitteluperusteena.

5 § Jätevesien käsittely suuremmissa yksiköissä

Ympäristönsuojelulain 16 luvun jätevesien käsittelyä koskevia säännöksiä sovelletaan niiden kiinteistöjen jätevesien käsittelyyn, joita ei liitetä viemäriverkostoon ja joilta ei edellytetä ympäristölupaa. Lupakynnyksen alapuolelle voi jäädä suurempia jätevesien käsittelyjärjestelmiä, joilla käsiteltävä jätevesi ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaa asumisessa syntyvää jätevettä. Tällaiset jätevesien käsittelyjärjestelmät aiheuttavat käsiteltävän jäteveden suuremman määrän vuoksi enemmän pistekuormitusta, jonka vuoksi niiden asianmukainen toiminta on erityisen tärkeää turvata nimetyn vastuuhenkilön kautta.

6 § Jätevesien käsittely jätevesiverkoston ulkopuolella olevilla pohjavesi- ja ranta-alueilla

Pohjavesialueet ovat pilaantumisvaaraltaan herkkiä alueita, joilla on tarpeen antaa erityisiä jäteveden käsittelyä ja johtamista koskevia määräyksiä, joilla pyritään turvaamaan alueen olemassa olevaa tai tulevaa laajempaa vedenhankintakäyttöä. Mäntsälän pohjavesialueet ovat varsin pieniä ja vain muutama pohjavesialue antoisuudeltaan riittää yhteiskunnan vedenhankintaan. Pohjavesien suojelu jätevesien vaikutuksilta on siksi erityisen tärkeää. Mäntsälän kunnan alueella sijaitsevilla pohjavesialueilla, kuten muuallakin kunnassa, haja-asutus on varsin tiivistä sekä väestönkasvun vuoksi mahdollisesti edelleen tiivistyvää. Siitäkin syystä pohjavesialueita koskevat määräykset ovat tarpeen ulottaa koskemaan kaikkia kunnan alueella olevia pohjavesialueita.

Jätevesien käsittelyjärjestelmät eivät takaa jätevesien mikrobiologista puhdistumista, jonka vuoksi pohjaveden hygieenisen laadun turvaamiseksi on puhdistettujenkin vesikäymälävesien johtaminen tai imeyttäminen pohjavesialueelle perusteltua kieltää. Edellä mainituista syistä ja pohjavesialueiden maaperän hyvästä vedenläpäisevyydestä johtuen, on niillä lisäksi perusteltua kieltää puhdistettujenkin harmaiden jätevesien imeyttäminen ja edellyttää jätevesijärjestelmiin tiiviitä rakenteita.

Näiden ympäristönsuojelumääräysten 3 §:ssä määriteltyt ranta-alueet ovat vesiensuojelullisesti tärkeitä alueita, joilla on tarpeen antaa erityisiä jäteveden käsittelyä koskevia määräyksiä. Mäntsälän kunnassa on pinta-alaan suhteutettuna varsin vähän vesistöä ja alueen järvet ovat pääosin matalia ja pieniä. Näiden jo ennestään rehevien järvien säilyminen edellyttää tarkkoja määräyksiä ranta-asutuksen jätevesien käsittelystä ja käsittelylaitteistojen sijoittamisesta. Näiden alueiden jätevesien käsittelyä ja johtamista koskevilla määräyksillä edesautetaan valtakunnallisia vesien hyvän tilan saavuttamisen tavoitteita. Puhdistettujenkin vesikäymäläjätevesien johtaminen tai imeyttäminen ranta-alueelle on perusteltua kieltää, koska suurin osa talousjäteveden vesiä kuormittavista ravinteista on vesikäymäläjätevesissä ja jätevesijärjestelmissä voi olla puhdistustehoon vaikuttavia suunnittelu- tai rakennusvirheitä ja pitkäaikaisia häiriöitä. Lisäksi kiinteistökohtaisten jätevesien käsittelyjärjestelmien käytössä ja huollossa voi olla puutteita. Vesikäymälän rakentaminen ranta-alueella sijaitsevaan vapaa-ajanasuntoon on kielletty, koska vapaa-ajanasuntoja käytetään epäsäännöllisesti ja mahdollisen jätevesijärjestelmän vian tai vaurion havaitseminen tämän vuoksi usein viivästyy. Vapaa-ajanasunnon vesikäymäläkiellossa on kyse pääsäännöstä, johon ympäristönsuojeluviranomaisella on oikeus myöntää poikkeus perustellusta syystä.

Määräykset on annettu jätevesien käsittelyjärjestelmien suhteen teknologianeutraalilla tavalla, mutta niiden selventämiseksi on perusteltua antaa käytännön esimerkkejä mahdollisista toteutustavoista:

Pohjavesialueella voidaan esimerkiksi

- kaikki puhdistetut jätevedet johtaa jätevesiputkessa alueen ulkopuolelle, tai
- vesikäymäläjätevedet kerätä umpisäiliöön ja harmaat vedet johtaa asianmukaiseen puhdistusjärjestelmään (esim. saostuskaivot ja maasuodattamo tai muu vastaava jätevesien käsittelyjärjestelmä) ja siitä edelleen avo-ojaan.

Ranta-alueella sijaitsevan vakituisen asunnon kohdalla voidaan esimerkiksi

- puhdistetut jätevedet johtaa jätevesiputkessa alueen ulkopuolelle, tai
- vesikäymäläjätevedet kerätä umpisäiliöön ja harmaat vedet johtaa asianmukaiseen puhdistusjärjestelmään (esim. saostuskaivot ja maasuodattamo tai saostuskaivot ja maahanimeyttämö tai muu niitä vastaava jätevesien käsittelyjärjestelmä).

Ranta-alueella sijaitsevan vapaa-ajanasunnon kohdalla voidaan esimerkiksi rakentaa kuiva-ikäymälä ja harmaat vedet johtaa asianmukaiseen puhdistusjärjestelmään (esim. saostuskaivot ja maasuodattamo tai saostuskaivot ja maahanimeyttämö tai muu niitä vastaava jätevesien käsittelyjärjestelmä).

Edellyttämällä jätevesien jako- tai imeytysputkistot sijoitettaviksi 1,5 metriä vuotuisen keski vedenpinnan (MW) yläpuolelle sekä toteuttamaan ja sijoittamaan jätevesien käsittelyjärjestelmät mahdollisuuksien mukaan siten, että keskimäärin kerran 50 vuodessa esiintyvän ylimmän tulvakorkeuden (HW_{50}) aikana puhdistamattomat jätevedet eivät pääse suoraan vesistöön estetään jätevesien suoria vesistö päästöjä esimerkiksi tulva-aikana.

Pohjavesialueelle tai ranta-alueelle rakennettavalle jätevesijärjestelmälle määrätty puhdistustason suunnittelu- ja toteuttamisperiaate noudattaa hajajätevesiasetuksen 4 §:ssä säädettyä ohjeellista puhdistustasoa pilaantumisen herkillä alueilla.

Ympäristönsuojelulain 155 §:n mukaan muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Näiden ympäristönsuojelumääräysten 3 §:ssä on määritelty kohteet, joissa jätevesimäärän voidaan katsoa olevan vähäinen.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesun rajoitukset

Ammattimaisesta tai laajamittaisesta ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien muiden laitteiden pesemisestä syntyy paljon pesuainepitoisia ja likaa sisältäviä jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön aiheuttaa pilaantumisen vaaraa. Tämän vuoksi kyseinen toiminta on perusteltua edellyttää tehtäväksi asianmukaisella pesupaikalla. Viemäriverkoston toiminnan ja jäteveden puhdistusprosessin toimivuuden kannalta on tarpeen, että vedet esikäsitellään öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa ennen jätevesiviemäriin johtamista.

Pestäessä ajoneuvoja, veneitä, koneita ja vastaavia muita laitteita liuottimilla sisältävillä pesuaineilla voi pesuvesien johtamisesta maastoon tai sadevesiverkostoon aiheutua ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi on perusteltua kieltää hiilivetyjä, esim. teollisuusbenssiiniä tai lakkabensiiniä (mineraalitärpähti), sisältävien pesuaineiden käyttö muualla kuin asianmukaisella pesupaikalla, josta pesuvedet voidaan johtaa hiekan- ja öljynerottimen kautta vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai muuhun ympäristönsuojelulainsäädännön ja ympäristönsuojelumääräysten vaatimukset täyttävään jätevesien käsittelyjärjestelmään.

Pestäessä ajoneuvoja, veneitä, koneita ja vastaavia muita laitteita satunnaisesti pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla, vesi sisältää yleensä vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Vesiä maaperään imeytettäessä tai maastoon johdettaessa on kuitenkin aina pidettävä huoli siitä, ettei kyseisellä toiminnalla aiheuteta ympäristön pilaantumista tai haittaa naapurille, esimerkiksi pesuvesien valumista naapurikiinteistölle. Ympäristön pilaantumisvaaran kannalta herkillä pohjavesialueilla on kuitenkin olemassa olevan tai tulevan laajemman vedenhankintakäytön turvaamiseksi perusteltua edellyttää, ettei vähäisiäkään pesuvesiä imeytetä maaperään tai johdeta maastoon. Pohjavesialueilla satunnainen veneiden pesu pelkällä vedellä on sallittu myös määräyksen mukaisen pesupaikan ulkopuolella.

8 § Lumen vastaanottopaikat

Kaduilta ja muilta alueilta poistettava lumi saattaa sisältää ympäristön kannalta haitallisia aineita. Lumen läjittämisestä voi myös aiheutua roskaantumista. Lumen vastaanottopaikasta voi aiheutua ympäristön pilaantumista, jos se sijoitetaan pohjavesialueelle, ranta-alueelle tai vesistöön tai jos lumen sulamisvedet johdetaan suunnittelelmattomasti ympäristöön. Lumen vastaanottopaikat tuleekin sijoittaa ja toteuttaa siten, että sulamisvedet eivät aiheuta ympäristön pilaantumista tai roskaantumista.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja vastaa vaikutusten ennaltaehkäisystä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi.

3 LUKU JÄTTEET

Kiinteistön jätehuollon järjestämistä koskevat määräykset on annettu ensisijaisesti kunnan jätehuoltomääräyksissä. Ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu sellaisia jätteitä koskevia määräyksiä, jotka ovat tarpeellisia ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistamiseksi ja vähentämiseksi.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia. 3 momentin 3 kohdan mukaan määräyksiä voidaan antaa toimintojen sijoittamisen ympäristönsuojelullisista edellytyksistä asemakaava-alueen ulkopuolella. Lisäksi 3 momentin 6 kohdan mukaan määräykset voivat koskea valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista.

9 §

Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Määräyksellä halutaan edistää hyödyntämiskelpoisten jätejakeiden käyttöä maarakentamisessa. Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa on kannatettavaa, koska se korvaavana täyttöaineena säästää neitseellisiä kiviainesvaroja. Lisäksi jätteen hyödyntäminen on jätelain 8 § etusijajärjestyksen mukaista silloin, kun vaihtoehtona olisi jätteen toimittaminen lopukäsittelyyn.

Ammattimainen tai laitostmainen jätteenkäsittely ja jätteen hyödyntäminen vaativat aina ympäristöluvan tai ns. MARA-asetuksen (843/2017, Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa) 5 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä valtion valvontaviranomaiselle. Määräys koskeekin sellaista eräiden vaarattomien jätteiden vähäistä hyödyntämistä, mihin ei tarvita ympäristölupaa eikä MARA-asetuksen mukaista ilmoitusta. Puhtaiden mineraalisten jäte-erien lisäksi maarakentamisessa voidaan käyttää muita käyttötarkoitukseen soveltuvia jäte-eriä, esim. rengasrouhetta. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään ympäristönsuojelulaissa.

Määräyksessä todetaan em. lainkohtien mukaisesti, että jätettä saa käyttää vain, mikäli kyseessä on jätteen hyödyntäminen ja mikäli jätteen hyödyntämisessä noudatetaan ympäristönsuojelulain ja jätelain vaatimuksia. Jätteen sijoittaminen maaperään sisältää aina riskin siitä, että hyödynnettävän aineen sijasta tai mukana maaperään sijoitetaan myös sekajätettä tai aineita, joilla on maaperää pilaava vaikutus. Sen jälkeen, kun alue on peitetty maa-aineksellä, on mahdotonta valvoa, mitä maahan on sijoitettu. Näistä syistä pykälään on otettu määräys, jonka mukaan jätteen käytöstä maarakentamiseen on aina etukäteen ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella voidaan arvioida mahdollista ympäristöluvan (tai muun hyväksynnän) tarvetta ja antaa muutoinkin tarkempia ohjeita toimintaan sekä tarvittaessa kieltää toiminta.

Käytettävän jätteen tulee määräyksen mukaisesti olla maarakentamiseen teknisesti sopivaa eikä se saa sisältää ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, jottei aiheuteta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Betoni- ja tiilijätteen osalta voidaan edellyttää liukoisuustestien tekemistä. Betoniterästä sisältävän betonijätteen sijoittamista maaperään ei voida hyväksyä, koska raudoista voi olla haittaa alueen myöhemmälle käytölle eikä betoniterästä voida pitää teknisesti maarakennuskäyttöön soveltuvana materiaalina.

Jätteen hyödyntäminen pohjavesialueella on kielletty ilman ympäristölupaa.

Jätteen hyödyntämispaikan kiinteistön omistajan ja haltijan hyväksynnästä on erikseen määrätty, koska joissain tapauksissa jätettä hyötykäyttää rakentaja, joka ei välttämättä ilmoita materiaalin käytöstä kiinteistön omistajalle tai haltijalle. Myös kiinteistön uuden omistajan ja haltijan on oltava selvillä käytetyistä jätteistä, esimerkiksi lisärakentamista varten.

Määräys ei koske puhtaiden maa-aineksien hyödyntämistä silloin, kun puhtaan maa-aineksen hyödyntäminen on suunnitelmallista ja varmaa ja sitä hyödynnetään ilman edeltäviä muuntamistoimia. Määräys ei myöskään koske ns. ei enää jätettä (eej) -materiaaleja, joiden jätteen luokittelu on päättynyt laissa säädetyn mukaisesti. Esimerkiksi betonimurskeen jätteen luokittelun päättymisen edellytyksistä on säädetty valtioneuvoston asetuksella betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista (466/2022).

10 §

Jätevesilietteiden käyttö maanparannusaineena

Määräyksellä rajoitetaan yhdyskuntajätevesilietteen sekä jätehuoltomääräysten (Jätelautakunta Kolmenkierto 7.4.2022 § 25) 37 §:ssä tarkoitettujen omatoimisesti käsiteltyjen lietteiden hyödyntämistä.

Yhdyskuntajätevesilietteellä tarkoitetaan jäteasetuksen (Vna 978/2021) 1 §:n mukaan yhdyskuntien jäteveden tai muun laadultaan siihen rinnastettavan jäteveden puhdistamossa syntyvää lietettä, ei kuitenkaan saostus- ja umpisäiliölietettä. Asetuksen perustelumuston mukaan elintarvike-, metsä- tai muun teollisuuden prosessijätevesien käsittelyssä syntyvä liete ei ole asetuksessa tarkoitettua yhdyskuntajätevesilietettä.

Alueellisten jätehuoltomääräysten 37 §:n mukaan asumisessa syntyvän jätevesilietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta kyseiseen pykälään sisällytettyjä tilanteita. Pykälä mahdollistaa omatoimisesti käsitellyn jätevesilietteen levittämisen lannoitustarkoituksessa omalle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle tietyin ehdoin. Pykälässä ei kuitenkaan erityisesti rajoiteta lietteiden levittämistä pohjavesialueille.

Jätevesilietteiden käyttöä maataloudessa rajoitetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lannoitevalmisteista 964/2023. Asetuksella ei kuitenkaan rajoiteta jätevesilietteen käyttöä pohjavesialueilla. Määräys on annettu pohjaveden pilaantumisvaaran torjumiseksi. Ravinteiden lisäksi yhdyskuntajätevesiliete sisältää teollisuudesta sekä erilaisten kemikaalien käytöstä peräisin olevia orgaanisia ja epäorgaanisia haitta-aineita. Lisäksi lietteet saattavat sisältää taudinaiheuttajamikrobeja.

Yhdyskuntajätevesilietteiden käyttöön sovelletaan soveltuvin osin valtioneuvoston asetusta maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta, nitraattiasetus, 1250/2014).

Määräys ei koske lannoitelain (711/2022) tarkoittamia lannoitevalmisteita.

4 LUKU PÖLY JA HAJU ULKOTILOISSA

11 § Rakennus-, kunnostus-, kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt sekä murskaus- ja louhintatyöt

Määräyksellä halutaan ehkäistä rakennus-, kunnostus-, kunnossapito- ja puhtaanapitotöistä peräisin olevan pölyn aiheuttamat terveyshaitat, ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentyminen ja muu ympäristön pilaantuminen. Määräysten mukaan suojaus- ja kastelumenetelmien tulee kaikissa töissä olla sellaisia, että pölyn ja muiden haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön estetään mahdollisimman tehokkaasti. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa lähiympäristön häiriintyvissä kohteissa.

Puhtaanapidon nostattama pöly sisältää hienojakoista hiekkaa, nastarenkaiden ja hiekoitushiekan asfaltista hiomaa kiviainesta ja renkaista irronnutta metallia ja kumia sekä autojen pakokaasujen sisältämiä yhdisteitä, kuten polysyklisiä aromaattisia hiilivetyjä. Katupöly on haitallista varsinkin herkille väestöryhmille, kuten lapsille sekä sydän- ja keuhkosairaille.

Puhaltimien käytöstä kuivan hiekan poistoon aiheutuu pölyhaittaa, joten niiden käyttöä on syytä rajoittaa. Jossain määrin poistettavaa materiaalia voidaan kustuttaa pölyämisen vähentämiseksi.

Katujen kunnossa- ja puhtaanapitotöitä säädellään lailla kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978).

5 LUKU MELU JA TÄRINÄ ULKOTILOISSA

12 § Tiedotusvelvollisuus

Toiminnasta tai työstä on määrätty tiedotusvelvollisuus, koska melun tai tärinän tilapäinen sietäminen on helpompaa silloin, kun tiedetään etukäteen, kuinka kauan toimintaa harjoitetaan, ja minä vuorokaudenaikoina se tapahtuu. Tiedotteesta on käytävä ilmi ainakin työn tai tapahtuman laatu, kesto, kellonajat sekä vastaava yhteyshenkilö.

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusta koskevassa päätöksessä voidaan antaa määräyksiä haitan rajoittamiseksi. (YSL 118.1 § ja 122 §)

Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, eikä puolustusvoimien toiminnasta, kuten sotaharjoituksista. Ilmoitusta ei asian luonteesta johtuen tarvitse tehdä hengen tai omaisuuden pelastamiseksi tai suojaamiseksi välttämättömistä toimista. (YSL 118.2 §, HE 214/2013, HE 84/1999).

Ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan toimintakohtaisesti määrätä, että YSL 118 §:n ilmoitusvelvollisuutta ei sovelleta. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle voidaan rajata vain sellaiset toiminnot, jotka ovat lähtökohtaisesti ilmoitusvelvollisia. (YSL 118.2 §).

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle on rajattu sellaiset tilapäiset tapahtumat ja työt, joiden ei arvioida aiheuttavan merkityksellistä haittaa taikka haittaa aiheuttava työ tai toiminta on lyhytaikaista. Haittaa on vähennetty rajaamalla toiminta tiettyihin kellonaikoihin, rajaamalla toimintapaikkoja sekä edellyttämällä tiedottamista haitasta mahdollisesti kärsiville. (HE 214/2013, HE 84/1999 vp, 60 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

Kohdassa yksi (1) louhintaan katsotaan kuuluvan poraus, räjäytys, iskuvasaran käyttö sekä louheen lastaus ja ajo. Murskaukseen katsotaan kuuluvan murskaus sekä murskeen kuormaaminen ja ajo.

Kohta kaksi (2) voi tarkoittaa esimerkiksi kerrostalojen julkisivujen kunnostusta hiekkapuhaltamalla ja/tai parvekkeita piikkaamalla, betonimurskausta tai iskuvasaran käyttöä.

Kohdassa kolme (3) tarkoitettu huvitilaisuus voi olla esimerkiksi tivoli, sirkus, kesäteatteri tai yksityistilaisuus kuten häät. Kohta ei rajaa ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle moottoriurheilukilpailuja, joista on jatkossakin tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus.

Kohta neljä (4) ei rajaa ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle yleisölennätystä, josta on aina tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus.

Ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta toimintojen ja äänentoistolaitteiden sijoittelulla voidaan vähentää melun ja tärinän leviämistä ympäristöön.

Tärinähaittojen yhteydessä esille tulevat usein rakennusten ja rakennelmien vaurioitumise-
päilyt. Tällöin kyseessä on yksityisoikeudellinen siviiliriita. Ympäristövahinkojen korvaa-
mista koskevan lain (737/1994) mukaan ympäristövahinkona korvataan tietyllä alueella har-
joitetun toiminnan aiheuttamasta tärinästä johtuva vahinko. Vahinko korvataan lain mukaan,
jos häiriön sietämistä ei voi pitää kohtuullisena. Henkilö- ja esinevahinkojen korvaamiseen
sovelletaan vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun säännöksiä.

14 § Erityisen häiritsevä melu ja tärinä yöaikaan

Yöajan hiljaisuuden ja lepoajan vuoksi on tarpeen erikseen rajoittaa erityisen häiritsevää tila-
päistä melua ja tärinää yöllä. Yöaikaisen tilapäisen melun ja tärinän rajoittaminen koskee lä-
hinnä ammattimaisen, erityisen häiritsevän ja mahdollisesti terveyshaittoja aiheuttavan me-
lun ja tärinän torjumista. Erityinen häiritsevyys tarkoittaa, että toiminnasta aiheutuva melu-
taso on huomattavaa verrattuna taustameluun. Erityistä häiritsevyyttä ei voida tulkita suo-
raan esimerkiksi annettujen ohjearvojen avulla, koska ohjearvot kuvaavat yleensä pitkäaikai-
sen altistumisen haitallisuutta. (HE 214/2013 vp, HE 84/1999 vp, 60 §:n yksityiskohtaiset pe-
rustelut)

Määräyksellä ohjataan työt tehtäviksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja
muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melua ei katsota erityisen häiritseväksi.
Poikkeuksena ovat yhteiskunnan kannalta välttämättömät, tilapäiset työt. Silloin tällöin yöai-
kaan tehtävä välttämätön tilapäinen työ ei aiheuta asukkaille vastaavaa haittaa kuin toistu-
vasti yöaikaan tehtävä tilapäinen työ.

Järjestyslain (612/2003) 3.1 §:n kohdassa 1 kielletään yleisen järjestyksen häiritseminen tai
turvallisuuden vaarantaminen yleisellä paikalla metelöimällä ja muulla vastaavalla tavalla.
Näin ollen puuttumiskynnys järjestyslain nojalla on alhaisempi kuin ympäristönsuojelumää-
rysten nojalla.

Tieliikenteen tai ilmailuliikenteen ohjauksesta tai rataverkon nopeusrajoituksista ei voida an-
taa määräyksiä kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä. (HE 214/2013 vp, HE 84/1999 vp, 19
§:n yksityiskohtaiset perustelut)

Määräys kieltää yöaikana esimerkiksi seuraavat toiminnot, koneet ja laitteet: hiekkapuhallus,
räjäytys, louhintä, lyöntipaalaus, lehtipuhallin, iskuvasara, sirkkeli, kulmahiomakone, ruo-
honleikkuri ja moottorisaha. Määräys kieltää myös äänentoistolaitteiden käytön yöaikana
silloin, kun äänentoistolaitteen käyttö aiheuttaa erityisen häiritsevää melua ulkotiloissa.

Kohdassa kaksi (2) tarkoitetaan esimerkiksi poikkeuksellisista sääolosuhteista johtuvia rai-
vaus- ja korjaustöitä.

Kohdassa neljä (4) olosuhteilla tarkoitetaan maa- tai metsätaloustoiminnan kausiluonteisuu-
desta johtuvia olosuhteita, kuten viljan- tai metsänkorjuuta.

Kohdassa kuusi (6) tarkoitetaan esimerkiksi poikkeuksellisesta tilanteesta johtuvaa, vesiva-
hingon leviämisen estämiseksi tarpeellista pumppaus- tai kuivatuslaitteen käyttöä taikka tuli-
palon tai vastaavan onnettomuuden seurauksena tapahtuvia välttämättömiä raivaustöitä.
Kyse on lähtökohtaisesti hengen tai omaisuuden pelastamiseksi tai suojaamiseksi välttämät-
tömistä toimista.

6 LUKU MAATALOUS JA ELÄINTEN PITO

15 § Lietelannan ja virtsan levitys

Määräyksessä on määritelty ne alueet, joilla lietalannan käyttöä on rajoitettava. Määräys on annettu erityisesti ravinteiden aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi ja pohjaveden pilaantumisvaaran torjumiseksi.

Pohjavedenottoon soveltuvien alueiden määrä on vähäinen suhteessa Keski-Uudenmaan kuntien nykyiseen väestöön ja tulevaisuuden kasvunäkymiin, jonka vuoksi niiden suojelutarve on paikallisista olosuhteista johtuen erityisen suuri. Puhtaan pohjaveden riittävyyden varmistamisen kannalta ovatkin kaikki luokitellut pohjavesialueet merkittäviä, eikä niille tule levittää lietalantaa tai virtsaa ravinteiden sekä mikrobien pääsyn estämiseksi pohjaveteen.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentissa säädetty ehdoton pohjaveden pilaamiskielto koskee muun ohella aineen panemista, päästämistä tai johtamista sellaiseen paikkaan tai käsittelemään siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua. Yleinen kielto levittää määräyksessä mainittuja aineita pohjavesialueelle on sellainen paikallisista oloista johtuva yleinen määräys, joka ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla on omissa täydentämään ehdottoman pohjaveden pilaamiskiellon vaikutusta ja ehkäisemään pohjaveden pilaantumista.

Nestemäisen orgaanisen lannoitteen levitykseen liittyy suurentunut pohjaveden pilaantumisen riski kuin kuivalannan levitykseen. Levityskielto koskeekin ainoastaan nestemäisiä orgaanisia lannoitteita (lietalantaa ja virtsaa), joten se ei rajoita esimerkiksi hevosenlannan käyttöä lannoitteena. Lisäksi pohjavesialueilla voidaan käyttää lietalantaa lannoitteena silloin, jos se sekoitetaan esimerkiksi turpeeseen sekä varmistetaan samalla, ettei lannoituksesta tällä tavoin aiheudu pohjavesialueen maaperä ja muut ominaisuudet huomioon ottaen pohjaveden pilaantumisvaaraa.

Joillakin peltolohkoilla voidaan kuitenkin lietalannan ja virtsan levittämisen riski tapauskohtaisesti arvioida pohjavesialuesijainnista huolimatta vähäiseksi. Ympäristönsuojelumääräykset sisältävät tästä syystä mahdollisuuden poikkeamiseen. Poikkeus voidaan hakemuksesta myöntää, jos hakija pystyy selvityksin osoittamaan, ettei poikkeuksen myöntäminen vaaranna ympäristönsuojelumääräysten perusteena olleen suojelutarpeen toteutumista. Pilaantumisen riskiä voidaan yksittäistapauksessa arvioida mm. tiedoilla peltolohkon tarkasta sijoittumisesta alueella, pohjavesialueen ominaisuustiedoilla, maaperätiedoilla, pohjaveden virtaus-suuntaan liittyvillä tiedoilla, kaivojen ja vedenottamoiden etäisyytiedoilla, tiedoilla maaston korkeussuhteista sekä tiedoilla levitettävän lannan määrästä ja levitystavasta sekä levittämisen toistuvuudesta.

Lannan varastoinnista, levittämisestä ja muusta käsittelystä annetaan tarkempia määräyksiä nitraattiasetuksessa (1250/2014).

16 § Eläinten ulkotarhojen ja harjoittelualueen sijoittaminen

Kunnan alueella on runsaasti hevosharrastustoimintaa, johon liittyvien ulkotarhojen ja harjoittelualueiden on perusteltua sijaita siten, että ympäristön pilaantumista ja pilaantumisvaaraa voidaan ehkäistä. Määräys koskee myös muita säännöllisesti ulkoilevia tuotantoeläimiä, kuten lampaita. Harjoittelualueella tarkoitetaan aluetta, jossa eläin käy harjoittelemassa jotain taitoa, muttei oleskele siellä muuten. Ulkotarhalla tarkoitetaan nitraattiasetuksen määritelmän mukaisesti aidattua, jaloittelualuetta laajempaa aluetta, jossa eläimiä kasvatetaan yleensä ympärivuotisesti. Ulkotarhassa voi sijaita sääsuoja sekä ruokinta- ja juottopaikat. Ulkotarha voi sisältää myös jaloittelualueen (jaloittelualue = eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitseva alue, jota käytetään säännöllisesti eläinten jaloitteluun ja jolta kerätään lanta ja valumavedet talteen). Ulkotarhat ovat yleensä kasvipeitteettömiä hiekka-, kate-, kuitutms. pohjaisia alueita. Laitumilla, joita määräykset eivät koske, puolestaan tarkoitetaan alueita, jotka säilyvät käytön aikana (noin touko-syyskuu) kasvipeitteellisinä ja joilla eläimille ei anneta lisäruokintaa. Harjoittelualueella tarkoitetaan harjoitteluun varattua aluetta, esimerkiksi ratsastuskenttää.

Määrätyillä vähimmäissuojaetäisyyksillä on tarkoitus estää ravinteiden huuhtoutumista pintavesiin sekä turvata talousveden hygieenistä laatua. Vähimmäissuojaetäisyyksissä on tapauskohtainen, muun muassa toiminnan laajuudesta sekä kiinteistön maaperästä ja topografisista ominaisuuksista riippuva vaihteluväli.

Määrätyt etäisyydet ovat vähimmäissuojaetäisyyksiä, joita suurempia suojatäisyyksiä voidaan ympäristön pilaantumisen ja pilaantumisvaaran ehkäisemiseksi tapauskohtaisesti tarvita, eikä etäisyyksiä tule esimerkiksi käyttää sellaisenaan uuteen toimintaan liittyvien hevosten ulkotarhojen ja harjoittelualueiden vesiensuojellisen sijoittamisen suunnitteluperusteena.

7 LUKU POLTTOAINEET JA MUUT KEMIKAALIT

17 § Polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytys

Määräyksellä pyritään ehkäisemään polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytyksestä aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden pilaantumisena. Kemikaalien pääsy viemäriin, maaperään, pintaveteen, pohjaveteen ja muuhun ympäristöön tulee olla estetty myös vuototilanteissa. Suojaus voidaan toteuttaa esimerkiksi kaksoisvaipparakenteella, suoja-altaalla tai muulla allastetulla nestetiiviillä rakenteella.

18 § Öljy- ja polttoainesäiliöiden määräaikaistarkastukset

Pohjavesialueella sijaitsevien maanalaisten säiliöiden tarkastuksissa tulee noudattaa Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (30.3.1983/344). Huonokuntoiset öljysäiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän pilaantumista, joten tarkastamisvelvollisuus on määrätty myös muilla alueilla oleville säiliöille. Näin säiliöiden kunnon heikkeneminen voidaan havaita ajoissa ja estää vahinkojen syntyminen.

19 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat maanalaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Käytöstä poistettuja säiliöitä ei ole aina välttämättä puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa.

Poistamalla säiliöt maaperästä määräyksen mukaisesti estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän pilaantuminen. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Käytöstä poistettu säiliö on tyhjennettävä öljystä ja pohjalle kertyneestä öljyisestä sakasta mahdollisuuksien mukaan ennen nostamista. Säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä saattaa tapahtua pilaantumista, mikäli säiliö ja putkisto eivät ole puhtaita. Toisaalta myös öljyä sisältävän säiliön jatkokäsittely on vaikeaa.

Ennen määräysten voimaantuloa asianmukaisesti puhdistettua ja hiekalla täytettyä säiliötä ei kuitenkaan edellytetä poistettavaksi. On kuitenkin pyrittävä varmistamaan, että säiliöön ei ole jäänyt öljyä, joka voisi päästä vuotamaan maaperään.

Vanhat säiliöt voivat sijaita sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti vaikea tai mahdoton poistaa esim. rikkomatta rakennuksen rakenteita tai aiheuttamatta sortumisvaaraa. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea kirjallisesti ympäristönsuojeluviranomaiselta perustellusta syystä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksissa kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksen velvollisuudesta poistaa käytöstä poistettu, ehjä maanalainen säiliö, mikäli poistaminen on teknisesti hyvin vaikeaa tai siitä aiheutuu kohtuutonta vahinkoa muulle omaisuudelle.

Vastuu maahan jätetystä säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto määräyksen mukaisesti.

Kiinteistönomistajan on lisäksi aina tehtävä ilmoitus pelastuslaitokselle säiliön käytöstä poistamisesta.

8 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

20 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeamisen määräyksistä (YSL 202.4 §). Hakemus poikkeamisesta käsitellään noudattaen hallintomenettelyä, jolloin esimerkiksi naapureita on tarpeen mukaan kuultava. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään muutoksenhausta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä (HE 84/1999 vp, 19 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamishakemuksen käsittelystä peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu.

Milloin annettu määräys voi perustellusta syystä, haitan riittävä ehkäiseminen huomioiden, johtaa kohtuuttomuuteen tai voi olla muutoin epätarkoituksenmukainen, voidaan erillisen hakemuksen perusteella poiketa annetuista määräyksistä. Tarvittaessa valvova viranomainen antaa tarkentavia ohjeita ja määräyksiä. (HE 84/1999 vp, 19 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

21 § Tiedonantovelvollisuus

Tiedonantovelvollisuus perustuu ympäristönsuojelulaissa säädettyyn valvontaviranomaisen laajaan tiedonsaantioikeuteen ja toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuuteen. (YSL 202.4 § k.6 ja 172 §)

22 § Siirtymäsäännökset

Erityinen siirtymäsäännös on katsottu tarpeelliseksi kirjata, jotta melko uusien jätevesijärjestelmien muuttamisesta vastaamaan ympäristönsuojelumääräyksen vaatimuksia ei aiheutuisi kohtuuttomia tilanteita kiinteistöille. Siirtymäsäännös koskee niitä kiinteistöjä, jotka ovat toteuttaneet jätevesijärjestelmänsä 1.1.2004 jälkeen myönnetyn rakennusvalvontaviranomaisen luvan mukaisesti. Lisäedellytyksenä siirtymäsäännöksen soveltamiselle on, ettei kiinteistökohtaisesta jätevesijärjestelmästä saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevesijärjestelmä on näillä kiinteistöllä saatettava vastaamaan näissä määräyksissä esitettyjä vaatimuksia, mikäli kiinteistöllä tehdään rakennus- tai muutostöitä.

23 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkominen ja seuraamukset

Pykälässä kerrotaan seuraamukset määräysten vastaisesta menettelystä. Valvontaviranomainen voi velvoittaa määräyksiä rikkovaa tai laiminlyövää noudattamaan määräyksiä. Määräyksiä rikkova tai laiminlyövä voi joutua myös rikosoikeudelliseen vastuuseen.

24 § Voimaantulo

Määräysten hyväksymistä ja voimaantuloa koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on laitettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Päätöksestä voi valittaa kuntalain mukaisella kunnallisvalituksella. Aiemmat määräykset kumotaan uusien määräysten voimaan tullessa.